

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Contractus à godere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

beneficij facti, vel pretij nondum soluti. Hos deinde fructus possit Dominus eidem emptori locare pro tanta pensione annua, quam solvet deinceps emptor, & quia aliquo anno uberiores solent esse fructus, aliquo steriores, possit iudicio prudentis determinari medium quoddam pretium annuatim certò solvendum, quod pactum iustum erit, quia est par periculum pro venditore, & pro emptore; Annus enim steris favet venditori, & pro emptore, ut vidimus *sup. §. 2. a num. 32* in Sicilia venditis fructus prædij alicuius, unde super illud prædium deinceps mihi pensio solvitur: sic nunc fructus mihi servo, non tibi vendo, &c. Probabilis est ergo hæc secunda sententia, si ex ratione adducta à Molina, sive ex ea, quam de Lugo produxit.

Contractus (à godere.)

16. Non erit inutile per hanc occasionem, & illum similem contractum breviter executere.

Antonius dat tibi aureos, v.g. mille, tu illi prædium, vel domum æquivalentia, fruitur quique datis, donec alteruter reddat acceptum; nam tunc alter, quod accepit reddere obligabitur. Ratio, cur hic contractus (qui ideo appellatur *à godere*, quia alter re alterius gaudet, sine translatione domini in accipientem, unde danti fundus periret, si periret.) Ratio, inquam, cur videatur iniustus, est, quia pecunia est infuistifera, prædium ex se fructiferum: ergo qui gaudet prædio, fruitur insuper & fructibus, quibus non gaudet, qui solam habet pecuniam quæ ex se sterilis est: Si Antonius tibi daret fruendam domum locabilem, tu verò illi prædium æqualem fruendum, non esset dubium de iustitia: fructus enim compensarentur fructibus: nunc vero, cum, quod tu accipis, sit infuistiferum, quod verò tradis, fructus afferat, clara videtur iniustitia.

17. Nihilominus inde puto, posse te excusari ab vilitate, quia fructus illos accipis ratione lucris cessantis. Ita Azor, p. 3, lib. 9, cap. 20, lege etiam Bonac. d. 3, de contract. *quæst. 2. par. 7. §. 1. num. 7. Filluc. 1. 36, cap. 5. num. 90.* nam illos aureos mille tu poteris negotiis exponere, atque adeo illis aliquid modò magnum, modò parvum lucrari; Potes igitur in eius compensationem accipere fructus prædij, lucro illi incerto ad prudentis arbitrium æquales. Nisi ex hoc capite iustifices hunc contractum prædicto modo explicatum, fur eris, vel usurarius, non enim video, qua alia ratione (quicquid alij dicant) defendi ab iniustitia possis. Ita de Lugo tom. 2. de inst. disp. 25, sect. 8, num. 136.

18. Dixi (prædicto modo explicatum) nam si Antonius à te illa pecuniâ prædium emat, cum pacto, ut retrovendere illud tibi teneatur, quando tu reddes pecuniam (quomodo ipsi accipienti prædium periret, si periret, non tibi iustus, sed alius à prædicto erit, de quo, & de eius conditionibus etiam pluribus *infr. §. 8. à num. 7.*

§. VII. De emptione anticipata.

VT certum præmitto minoris rem emere te non posse ex eo capite, quod anticipatò rem emis, nunc dans pretium, vel partem pretij, recepturus postea rem ipsam emptam. Ita Molin. 1. 2, d. 3, §. 8. Less. 1. 2, cap. 21, d. 7. Ratio est, quia iustum pretium rerum est illud, quo res valent tempore traditionis, ut in simili dictum est *sup. præ. ubi de venditione frumenti ad pretium Maij.* Et item hæc species tacitæ usuræ, si enim nunc das centum pro equo, tibi consignando hinc ad annum, quando valebit centum, & decem, est perinde, ac si nunc dares centum, recepturus post annum, centum, & decem, quæ est clara usura.

Dixi (per se) nam si interveniat lucrum cessans, damnum emergens: periculum non habendi rem emptam, vel non habendi sinceram, vel quid simile, servatis

quæ in simili diximus *sup. m.* poterit aliquid prope-

2. Dubium ergo est, quo modo abstractè ab hac causa cessante, damno emergente, & dictis periculis constitutendum sit iustum pretium in mercibus anticipatò emuntur. Respondet, tribus modis. Primo, ut nunc detur minime certum illud pretium, quod habile erit, ut esse res tempore consignationis valeat multò pluris valeat, vel multò minoris, in pretio determinato standum est, quia par fortuna, & par in conventionem periculum. Ita Molin. d. 3, §. 8. Sylvest. Salas *dub. 39.* alique, quibus addit à S. Fausto in *speculo*, d. 6, *quæst. 42.* Quando autem

modi probabilitas futuri pretij haberi non potest, etiam constituit certum pretium prudentis arbitrio non ad meram venditoris voluntatem; nam simili modo erit par periculum, & veluti ludus fortune.

3. Secundo, potest reici constitutione pretij ad tempus, quo merx est consignanda: potest enim fieri conventio, ut pretium illud detur, quod currit frequentius tempore, quo consignabitur, vel si ea frequentia emenda præij tunc non fuerit, ut detur pretium medium, simili paulo *superius* dictum est, *num. 12.*

4. Tertio, potest conveniri, ut illud pretium tempore quo Magistratus, tempore consignationis, vel post, taxabit, quando id solet à Magistratu in aliis locis, ut in Sicilia fieri *mox à num. 9.* diximus. Ne hæc determinatio cum fiat ab expertis, & ab iustis, bono Reip. providere incumbit, iusta est, & clarius contrarium constet, semper est præsumendum.

Iuxta prædicta debet intelligi, quod his verbis *et Caramuell. lib. 2. theol. moral. d. 14, num. 74.* *Contractus emptorius licitus est: Do tibi mille aureos vendendos mense tempore in tritico; vel, Primo, tali pretio, Secundo, pretio currenti tunc; vel, Tertio pretio currenti tunc.* Hæc ille. Sanè in primo debet servari, quod modo dixi *num. 2.* in secundo, quod dixi *num. 3.* in tertio debet adesse lucrum cessans, vel damnum emergens, secus est usura, si ex hoc capite anticipatæ emptionis minoris pretio tritici emas, dixi *n. 1.*

5. Quid, si contractus noster sit emptorius, sed mutuum, licitissime erit? Id enim hac occasione operæ pretium est. Mutuum autem foret, si his duobus modis iniretur contractus: *Do tibi mutuum certum solvendum tempore messis in pecunia, vel si maris in tritico, aliqvo pretio, ex dictis n. 2, 3, & 4.* Vel: *Do tibi mutuum solvendum tempore messis omnino in tritico, pretio aliquo iusto, ex ibid. dictis.*

Respondet primò: priorem contractum absolute esse licitum: Mutuatio enim fit duplex favor, & conceditur pecunia fruenda usque ad tempus messis, & eo tempore statim invenit emptorem sui frumenti ipsam Mutuantem. Respondet, rursus posteriorem contractum esse etiam absolute licitum: quia si mutuatio habet gravamen dandi frumentum, omnino mutuum subit gravamen non valendi petere suam pecuniam, usque ad messis tempus, quod esse pretio æstimabile dicitur *inferius.* Adde tum periculum, tum difficultatem exigendi, & similia dicta *§. 6, n. 3.* quæ sunt gravamina mutuantis.

Quidam vendidit suas merces dilata solutione, hoc inito pacto: *Do tibi has merces nunc hyeme, sed solvenda pretio currenti tempore æstatis, si tunc plus valeant, quam nunc, nam si valeant minoris, solvere debes pretium nunc currenti.* Quis autem iniustitiam huius pacti non videt, cum in illo venditoris, & emptoris non sit æqua conditio? Ita Sylvest. v. *Usura* 2, q. 5.

Lana, & similia anticipatò emptæ.

6. Ex dictis solves quæstionem vulgarem de lana in Hispania, de frumento, vino, casco, leguminibus, serico, frondibus arboris mori ad alendos Bombyces necessarios.